1835 No. 68.

LEEUWARDER COURANT

DINGSDAG den 25 AUGUSTUS.

PUBLICATIE.

De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,
Brengt ter kennisse van de belanghebbende personen, dat op heden invorderbaar gesteld en tot voorschreven einde afgezonden zijn, de primitieve Patent-Kohieren voor de navolgende Gemeenten, in het arrondissement:

Leeuwarden. *St. Anna Parochie, St. Jacobi Parochie, Lieve Vrouwen Parochie, Beetgum, Berlicum, Deinum, Dronrijp, Oosterend, Wommels, Blija, Ferwerd, Hallum, Huizum, Hijum, Jelsum, Marrum, Wirdum, Harlingen, Franeker, Minnertsga, Ried, Sexbierum, Tzum, Birdaard, Buitenpost, Kooten, Veenwouden, Dockum, Anjum, Ee, Holwerd, Nes, Nijkerk, Ternaard, Ballum, Nes (Ameland)* en *Schiermonnikoog.*

Sneek....... *Heeg, Nijland, Oppenhuizen, Rauwerd, Roordahuizum, Warga, Woudsend, Lemmer, Balk, Hindelopen, Koudum, Oosterzee, Slooten, Stavoren, Workum* en *Langweer.*

Heerenveen.. *Heerenveen, Joure, Knijpe, Mildam, Haske, Oldeboorn, St. Johannisga, Tjalleberd, Akkrum, Langezwaag, Lippenhuizen, Beetsterzwaag, Ureterp, Boornbergum, Makkinga, Oosterwolde, Oudega* en *Rottevalle.*

Van de dienst van 1835; en dat men tegen verkeerde of te hooge aanslagen welke er in voormelde Kohieren van het Patentregt mogten bestaan, of worden verondersteld, zich bij reclame, zal kunnen voorzien, mits dezelve behoorlijk ingerigt, en met de vereischte bijlagen voorzien, uiterlijk vóór of op den 30 November aanstaande zijn ingediend, bij den heer Controleur der Directe Belastingen, In- en Uitgaande Regten en Accijnsen, in de Divisie van Controle, waarin de aanslag is geschied.

Leeuwarden, den 18 Augustus 1835.

De Staatsraad, Gouverneur voornoemd,
Bij absentie,
Het Lid der Gedeputeerde Staten,
Du TOUR van BELLINCHAVE.

De Gedeputeerde Staten van Vriesland, overeenkomstig art. 8 van het plan van Negotiatie van eene somma van *f* 200,000, ter bestrijding van een gedeelte der kosten voor den aanleg van den Straatweg van Leeuwarden naar de Overijsselsche Grenzen, geautoriseerd bij Koninklijk Besluit van den 30 September 1827, no. 103; — willende bepalen het tijdstip waarop de *zevende* uitloting ter aflossing van eene somma van *dertig duizend Gulden*, betaalbaar op primo Januarij 1836, zal plaats hebben.

Hebben goedgevonden en verstaan:

De bedoelde zevende uitloting te bepalen op Donderdag den 10 September 1835, des voormiddags *elf ure*, in eene opene zitting van het Collegie van Gedeputeerde Staten van Vriesland, op het Gouvernementshuis te Leeuwarden.

En zal deze Resolutie in de algemeene Nederlandsche, de Haarlemmer, en Leeuwarder Couranten worden geplaatst, om daaraan de vereischte bekendheid te geven.

Leeuwarden, den 13 Augustus 1835.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,
Van ZUIJLEN van NIJEVELT.
Ter ordonnantie van dezelven,
L. IJPEIJ.

De Gedeputeerde Staten van Vriesland, willende bepalen het tijdstip voor het doen eener achtste Uitloting ter aflossing van een kapitaal van een en dertig duizend gulden, betaalbaar op primo Februarij 1836, uit de Negotiatie van *f* 450,000, tot bestrijding van een gedeelte der kosten van de noodige werken tot herstelling en verbetering der beschadigde Zeeweringen in de provincie Vriesland, door den stormvloed van 1825, zoo als zulks is voorgeschreven bij art. 8 van het plan van gezegde Negotiatie geautoriseerd bij Zijner Majesteits Besluit van den 19 October 1826 no. 114.

Hebben goedgevonden en verstaan:

Bij deze te bepalen, dat de bedoelde achtste Uitloting zal plaats hebben, op Donderdag den 8 October 1835, des voormiddags ten elf ure, in eene opene Vergadering van het Collegie van Gedeputeerde Staten van Vriesland, op het Gouvernementshuis te Leeuwarden.

En zal deze Resolutie in de algemeene Nederlandsche, de Haarlemmer en Leeuwarder Couranten worden geplaatst, om daar aan de vereischte bekendheid te geven.

Leeuwarden, den 13 Augustus 1835.

De Gedeputeerde Staten van Vriesland,
Van ZUIJLEN van NIJEVELT.
Ter ordonnantie van dezelven,
L. IJPEIJ.

PRUISSEN.

DANTZIG, *den* 10 *Augustus.* Ofschoon de Rus Keizerlijke landtroepen reeds laatstleden Donderdag hunnen marsch van hier naar Kalisch voortgezet hebben, zoo is de Russische vloot, welke de troepen herwaarts heeft overgebragt en die omstreeks 20 zeilen sterk is, op ongeveer een mijl afstands in zee, nog altijd in het gezigt onzer haven verbleven en men gelooft dat zij order heeft, aldaar tot op de komst des Keizers alhier, te vertoeven. Deze vloot behoorlijk bemand zijnde, telt, zoo aan marine-soldaten als aan matrozen, omstreeks de 8000 koppen, en het gedurig verkeer dezer manschap met de stad brengt alhier veel geld in omloop. De Russische admiraal die door zijne echtgenoot met de aanzienlijkste geslachten onzer stad vermaagschapt is, geeft heden avond, aan boord van zijn admiraalschip van 110 stukken, een bal, tot hetwelk een drie honderdtal heeren en dames uit de stad genoodigd zijn. De gasten zullen door de onlangs aangekomen Russische stoomboot naar en van het admiraalschip gebragt worden. Welligt zal evenwel het feest, hetwelk reeds gisteren had moeten plaats hebben, doch alstoen om het ongunstige weder uitgesteld was geworden ook heden, wegens den aanhoudenden storm en regen, nogmaals verschoven moeten worden.

DUITSCHLAND.

DUSSELDORP, *den* 19 *Augustus.* Uit eene der Noordsche hoofdsteden wordt gemeld:

De aanstaande bijeenkomst te Töplitz geeft natuurlijk aanleiding tot allerlei geruchten en veronderstellingen. Van die allen is slechts eene enkele, welke wij het de moeite waardig vermeenen, hier openlijk tegen te spreken, namelijk dat men of te Kalisch of te Töplitz eenige de minste vijandelijke demonstratien tegen de westelijke Mogendheden zoude bedoelen. Wij gelooven in tegendeel te kunnen verzekeren, dat het aldaar te verhandelene veeleer het bevestigen van den vrede van Europa ten doel heeft, en de goedkeuring van Engeland en Frankrijk wegdraagt. Men moet zich waarlijk niet verbeelden, dat de groote Mogendheden van Europa er aan denken, om zich te verdeelen en aan de hoofden van twee over elkander staande partijen te stellen. Nimmer heeft het noodzakelijke der eenstemmigheid zich sterker doen gevoelen dan op dit oogenblik. Men mag er gerustelijk op vertrouwen dat Frankrijk en Engeland niet vreemd zijn aan de beraadslagingen van Kalisch en Töplitz, en dat het slechts de inwendige verhoudingen dier staten zijn, die hen verhinderen, daar openlijk deel aan te nemen, terwijl het zelfs nog te bezien blijft of zij er niet vertegenwoordigd zullen worden. De Spaansche aangelegenheden zouden er zeer wel, eene tot algemeen genoegen verstrekkende oplossing kunnen erlangen, en de voorbereidende grondslagen zouden hiertoe alreeds gelegd zijn. Evenzeer is men er ook bedacht het Hollandsch Belgische vraagstuk ernstig op het tapijt te brengen, en de afgebroken onderhandelingen daaromtrent weder aan te knoopen. En waarom zoude het dan zoo onmogelijk zijn aan de volken van Europa dien vasten vrede terug te schenken, waarvan de zegeningen zoo volmondig door allen worden erkend.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den* 17 *Augustus.* Men heeft thans de nommers van het dagblad *el Vapor*, dat te Barcelona wordt uitgegeven, van den 5, 6 en 7 dezer maand, ontvangen. Men leest daarin eene reeks van berigten, waaruit men moet opmaken, dat de aldaar plaats gehad hebbende oproerige tooneelen in eene soort van omwenteling in den geest der heethoofdige vrijheidsvrienden ontaard zijn. Het genoemde blad vermeldt den moord van den generaal *Bassa*, die op den 5den te Barcelona is gepleegd, in de volgende bewoordingen:

„ Reeds vooraf had het gerucht de aanstaande komst des generaals *Bassa* in deze stad aangekondigd. Hare bevolking was eenstemmig in het besluit om de orde te handhaven, zoo lang de militaire bevelhebbers het niet zouden wagen, om te Barcelona een schrikbewind in te voeren. Maar toen men vernam, dat krijgsbenden op deze hoofdstad aanrukten, dat *Bassa* reeds te Sans was, hoorde men van oogenblik tot oogenblik alarmschoten lossen. *Bassa* kwam te Barcelona binnen, en reed, zonder militair geleide, door de straten der stad. Algemeen zeide men, dat hij den moed des volks wilde uittarten, en weldra bleek uit een dof gemompel, dat de bewoners de uittarting aannamen. „ Of ik of het volk moet onderdoen!" zou hij gezegd hebben. Weldra bleek het, hoe onvoorzigtig deze snorkerij geweest was. Het volk liep te wapen, de stedelijke militie stond in rijen geschaard, en weldra zag de generaal die op de hulp der troepen rekende, zich door gewapende burgers omringd. Te vergeefs mompelden zijne lippen den kreet van: *Leve de vrijheid!* Te vergeefs smeekte hij om lijfsbehoud. *Bassa* viel als slagtoffer der volkswoede. Zijn lijk werd van een der balkons van het paleis naar beneden geworpen, door de straten gesleurd, en eindelijk aan de vlammen ten prooi gegeven. Men verbrandde daarop de papieren der policie en van het gewestelijk bestuur, alsmede de bureaux der in- en uitgaande regten. Het huisraad en de sieraden van het paleis werden gedeeltelijk vernield. Men vond in dat gebouw het vaandel van de gewezene koninklijke vrijwilligers, hetgeen niet weinig er toe bijdroeg om de gramschap des volks nog meer op te wekken. Tot in den nacht doorliepen talrijke drommen burgers de straten onder het geroep van: *Leve Isabelle II, Leve de vrijheid! De dood aan de Dwingelanden!* Sterke patrouilles, uit soldaten en manschappen der stedelijke militie zamengesteld, handhaafden de orde. Ongelukkig werd, toen de nacht gevallen was, de fabrijk van stoomwerktuigen van de heeren *Bonaplata, Vilaregut en Comp.* door kwaadwilligen afgebrand. Dadelijk daarop werden alle de huizen der stad verlicht; overal gingen de korpsen muzijkanten der bezetting en der stedelijke militie rond, en deden vaderlandsche liederen hooren.

„ Den 6den des morgens, hoorde men de alarmtrom slaan. Een honderdtal plunderaars trachtten aan de *staatkundige beweging* van den vorigen dag eene wending te geven, die tot regeringloosheid leiden moest. Als door betoovering vereenigde zich de gewapende burgermagt, en de aanstokers van regeringloosheid werden dadelijk gevat of over de kling gejaagd.

„ De hoofdstad van Oud-Katalonie — dus eindigt het blad *el Vapor* zijn verhaal — is rustig. Zij wacht de besluiten der regering met eerbied af, maar die regering vergete niet, dat het Spaansche volk de misbruiken waaronder het geleden, en de ketenen die het getorscht heeft, moede is. Het volk stemt er in toe, dat de hervormingen trapsgewijze plaats hebben, en dat de beweging gematigd voortga, maar het duldt niet langer den heilloozen *status quo*. Het wil eene wettige vrijheid; het wil door onberispelijke mannen, die het vertegenwoordigend regeringstelsel ter goeder trouw voorstaan, geregeerd worden. De zoetsappige redevoeringen en bedriegelijke beloften hebben geene waarde meer. Het mom is afgevallen, en wee hem, die ons op nieuw mogt trachten te bedriegen!"

Het meergenoemde blad behelst al verder een groot aantal proclamatien, meerendeels uitgevaardigd door eene voorloopige *junta* of gewestelijken raad, die zich, na het gebeurde, te Barcelona heeft gevestigd. Daarbij wordt aangekondigd, dat de generaal *Pastor* als het vertrouwen des volks bezittende, het opperbevel te Barcelona op zich heeft genomen, en zich verbindt om, zoo lang de Koningin daarover niet anders beschikt heeft, het aan niemand ter wereld over te geven. „ Alzoo," zegt de junta, „ zal *Llander* geenerlei gezag meer in dit gewest uitoefenen, want dit vorderen de wenschen des volks en wij zelven."

Nog blijkt uit deze proclamatien, dat de burgerlijke gouverneur te Barcelona zijn ontslag genomen heeft, en door zijnen geheimschrijver vervangen is, en dat de stedelijke raad, door vijf commissarissen uit den boezem des volks versterkt, zich met het opstellen van een krachtig vertoog aan de regering bezig houdt. Zij kondigen aan, dat eerlang troepen zullen worden uitgezonden, om de Carlistische benden, die het gewest verwoesten, te vernietigen; dat van den 6den des morgens vrijwilligers zullen worden aangenomen, die de Carlisten zullen gaan bestrijden, en een rantsoen brood alsmede vijf realen zullen ontvangen; dat de Junta zich met maatregelen bezig houdt, om de monniken, die thans in twee bij Barcelona gelegene forten zijn opgesloten, naar elders te vervoeren; dat onderscheidene burgerlijke en militaire beambten, wier staatkundige denkwijze verdacht is, zijn afgezet; dat nieuwe censoren voor de voortbrengselen der drukpers benoemd zijn, die op de hoogte der tegenwoordige omstandigheden staan; en dat alle wachtposten in de stad voortaan half door soldaten en half door manschappen der stedelijke militie zullen worden bezet. „ De wending, welke de openbare aangelegenheden hier genomen hebben," zegt de Junta, in eene harer proclamatien, „ zal de zaak van *Isabella* en der vrijheid eenen allergewigtigsten stap voorwaarts doen vertigten."

Uit Perpignan schrijft men van den 9 Augustus, dat geen Franschman bij de oproerige tooneelen te Barcelona geleden heeft, met uitzondering van den bankier *Paulin-Lurand*, wiens leven en bezittingen, daar hij van gehechtheid aan don *Carlos* verdacht werd gehouden, groot gevaar hadden geloopen. Hij was echter nog gelukkig gered, en had aan boord van de Fransche oorlogskorvet *la Perle*, die voor Barcelona lag, eene schuilplaats gevonden.

De generaal *Llander* is met zijn gezin naar Frankrijk gevlugt, en werd den 10den te Perpignan verwacht. Hij moet zich bitter beklagen, dat men hem aan zich zelven overgelaten, en daardoor belet heeft, om onlusten te keer te gaan, waarvan de gevolgen thans onberekenbaar zijn.

Volgens een telégraphisch berigt uit Bayonne van den 14den, dat door de Fransche regering openbaar is gemaakt, zijn ook te Sarragossa ernstige onlusten uitgebroken. Men sprak te Parijs van de oprigting eener Junta in die stad, die in naam van geheel Arragon handelde, en de Madridsche regering niet meer erkende.

Uit Caen meldt men van den 14 Julij: „ De droogte, die nu reeds verscheidene maanden in onze streken voortduurt, begint aldaar meer en meer verderfelijke uitwerkingen na zich te slepen. De akkers en weiden zijn geheel en al door de zon verschroeid; van het nagras zal niets te regt komen. In een groot aantal plaatsen heerscht een algeheel gebrek aan water, en is men gedwongen, hetzelve niet slechts voor het drenken der beesten, maar zelfs voor huisselijk gebruik, tot op zeer verre afstanden te gaan halen. De meeste watermolens staan sedert lang stil. Dit is onder anderen het geval met die der talrijke katoenspinnerijen van Condé sur Noireau, waarin tusschen de 2 en 3000 menschen arbeiden. Men wil, dat de eigenaars daarvan zich reeds genoodzaakt hebben gezien, om het meerendeel hunner werklieden weg te zenden. Te Falaise wordt, zoo men zegt, het water voor 50 franken de ton verkocht. Indien deze geheel ongehoorde droogte nog langer duurt, dan zullen wij ons weldra in denzelfden nood bevinden, als de bewoners van sommige streken van Bretagne, alwaar men, bij gebrek aan water, de cider of appeldrank voor huishoudelijk gebruik of tot het drenken van beesten bezigt. Ook in het departement der Orne staan bijna al de korenmolens stil. Het stedelijk bestuur van Alençon heeft bij het onze narigten ingewonnen, omtrent de wijze, waarop hetzelve de broodbakkers schadeloos stelt voor de buitengewone onkosten, welke zij gedwongen zijn tot het verkrijgen van meel te maken, dat thans slechts op de afgelegenste punten, bepaaldelijk te Rouen, nog bekomen is. Men heeft reeds de te Bretteville gelegerde ruiterij van daar naar Caen moeten verleggen, omdat er in eerstgenoemde plaats volstrekt geen water meer voor het drenken der paarden verkrijgbaar was."

Terwijl men dus in het westen van Frankrijk zeer over de langdurige droogte klaagt, meldt men uit Metz, dat de zomer in die streken wel weder buitengewoon heet is, maar dat toch de graanoogst allervoordeeligst is uitgevallen. Uit sommige streken van Italie wordt geklaagd over te veelvuldigen regen.

Van den 19den. Eene telégraphische depêche van Perpignan, van den 13den, kondigt aan, dat er te Ripoll en te Beyra, even als te Barcelona, nieuwe onlusten hebben plaats gehad. Er is een klooster verbrand, en verscheidene monniken zijn vermoord. — Het voorloopig bestuur van Barcelona heeft eene nieuwe proclamatie afgekondigd, welke eindigt met de woorden: *„ Leve de Vrijheid en Isabella II!"*

Eergisteren heeft het hof der pairs uitspraak gedaan over de 26 ontvlugte beschuldigden van Lyon. Vier hunner zijn vrij verklaard, één is tot verbanning, 5 zijn tot 20 jaren gevangenis, 7 tot 15 jaren, en 8 tot 10 jaren gevangenis veroordeeld.

De veroordeelde Lyonnezen, welke tot de straf van deportatie zijn verwezen, worden allen naar de gevangenis van Mont St. Michel gevoerd, en vooreerst aldaar gevangen gezet.

Men verzekert thans van goederhand, dat *Fieschi* zich veel beter bevindt. Hij moet aan den advocaat *Chaix d'Est-Ange* hebben geschreven, ten einde denzelven over te halen, om hem voor het geregtshof der pairs te verdedigen, en vleit zich denzelven in staat

te zullen stellen, om zijne misdaad in een minder hatelijk daglicht te doen voorkomen, dan waarin dezelve thans algemeen wordt en moet worden voorgesteld.

Het rapport van den heer *Sauzet*, ten aanzien van de voorgedragene wetten, betreffende de vrijheid der drukpers, voldoet in geenen deele aan de verwachting der liberalen. In stede van de bepalingen, over welke men zich het meest beklaagde, te verzachten, heeft de commissie der gedeputeerden dezelve in verscheidene opzigten verzwaard, zoo wel ten aanzien van de qualificatie der misdrijven, als van de verpligtingen der verantwoordelijke uitgevers der dagbladen. De uitgave van prenten en carricaturen wordt bij de nieuwe voordragt geheel en al aan de cencuur van het bewind onderworpen, even als de tooneel-vertooningen. De heer *Sauzet* heeft dan ook het gewigt der voorgestelde wetten in geenen deele ontveinsd, en ronduit te kennen gegeven, dat het bewind met eene soort van *dictatuur*, betreffende de vrijheid der drukpers, werd bekleed, en dat hetzelve zich *eene zware verantwoordelijkheid op den hals zoude halen*, bijaldien het van deze uitgestrekte magt misbruik maakte.

Al de dagbladschrijvers, welke niet bepaaldelijk tot de ministeriële partij behooren, verheffen zich tegen deze wettelijke bepalingen. In een der republikeinsche bladen leest men dienaangaande het navolgende: „ Indien wij niet vreesden, een man, die vrij wat meer achting verdient dan de heer *Sauzet*, in de vrede van zijne gevangenschap te ontrusten, zouden wij verklaren, dat geen ander dan de heer *de Chantelauze* [de minister van Koning *Karel*, die ter zake van de Julij-ordonnantien door den heer *Sauzet* is verdedigd] het rapport uit de gevangenis van Ham aan zijnen voormaligen advocaat kan hebben opgegeven. Het is de staatkunde der beruchte ordonnantien, welke, onder de hand, met veel meer hatelijkheid en dwaasheid wordt opgezet."

De gedeputeerden hebben een amendement aangenomen, houdende, dat, indien de gezworenen, bij eene eenvoudige meerderheid, schuldig hebben verklaard, de leden van het hof van assises mede bij eene eenvoudige meerderheid kunnen verklaren, dat de gezworenen zich hebben bedrogen, en dat de zaak dan voor eene nieuwe Jury moet worden gebragt. — Het bewind heeft met dit amendement allezins genoegen genomen.

De berigten uit Spanje luiden nog geenszins gunstig voor het bewind der Koningin. In Sarragossa heeft men, onder den kreet van *leve de constitutie van* 1812, een nieuw bewind aangesteld, en den kapitein-generaal genoodzaakt zich te verwijderen. Zulks moet den 10den, zonder veel dadelijke onheilen te verwekken, hebben plaats gehad, doch sedert moeten er verregaande wanorden zijn voorgevallen, en vele kloosterlingen op eene barbaarsche wijze zijn afgemaakt.

Men heeft berigten uit Barcelona tot den 11den. Die stad wordt door eene *regerings-junta* bestuurd, welke zich van het hoog gezag heeft meester gemaakt, en hare voorwaarden naar Madrid heeft gezonden. Eene der eerste is, dat de generaal *Pastor* het bevel over de troepen zal behouden. De junta heeft eene tweede autoriteit doen aanstellen, waarvan de leden door de inwoners zijn benoemd. Deze laatste vergadering kan in zekere opzigt als vertegenwoordigende het volk, optreden. — De beweging van Barcelona is door die van Tarragona gevolgd. De generaal, die aldaar voor de Koningin het bevel voerde, is naar Frankrijk gevlugt.

NEDERLANDEN.

BREDA, *den* 19 *Augustus*. Laatstl. Vrijdag 7 dezer is nabij Redruth, bij Exeter, de ketel eener stoommachine gesprongen, waardoor eene vreesselijke verwoesting werd te weeg gebragt. Op het tijdstip der losbarsting bevonden zich verscheiden personen in het gebouw der machine en werden dus naar alle rigtingen heengeslingerd. Een der ongelukkigen werd, even als eene bom uit een mortier, omtrent 200 voet hoog in de lucht geworpen, waarna hij als een verminkt lijk ter aarde viel. Drie anderen verloren oogenblikkelijk het leven, een overleed onder het naar huis dragen, en vijf andere, waarvan drie vermoedelijk niet in het leven zullen blijven, werden jammerlijk gekwetst en gebrand.

Het van New-Orleans naar Liverpool bestemde schip *Walter Scott* is den 21 Junij ll. op de hoogte van Charleston door den bliksem getroffen en in brand geraakt; het vuur niet te blusschen zijnde, begaf het scheepsvolk zich in de groote boot en landde te Norfolk. Het schip werd met de lading, bestaande in ruim 1700 balen katoen eene prooi der vlammen. De waarde der lading wordt op ongeveer 25,000 pond sterling begroot, welke gelukkiglijk te Liverpool verzekerd was.

In een Engelsch blad leest men het volgend welbedacht, doch door toeval ontdekt middel, om verboden fijne goederen in te voeren: „ Laatstleden Zaturdag kwam een schip van Calais te Londen aan, onder andere goederen ook een kist speelgoed aan boord hebbende: Een der douane-beambten zijne kinderen willende verblijden, verzocht den koopman aan wien de kist geconsigneerd was, dat hij hem een houten paard geven mogt. De koopman weigerde en vorderde op vrij hoogen toon van den beambte, dat hij het paard weder in de kist zoude leggen, het geen deze deed. De beambte echter, nadat de koopman weggegaan was, weder een paard uit de kist gehaald hebbende, brak toevallig dit laatste, waardoor 12 paren fijne zijden Fransche handschoenen voor den dag kwamen, die zeer netjes in het paard waren gevoegd vóór dat het beschilderd werd. Bij gedaan onderzoek bleek het, dat al het speelgoed dezelfde koopwaren verborgen hield: paarden, schapen, honden, enz. alles was met handschoenen gevuld; er werden op die wijze 178 douzijnen paren handschoenen, ter waarde van 2400 gulden gevonden; 12 kleine trommels hielden elk 12 paren. De geheele verzending was zoo net ingepakt en het speelgoed zoo goed gemaakt, dat zonder het genoemde toeval deze smokkelwijze nimmer ontdekt ware geworden.

Een Duitsch militair heeft in zijne waarnemingen omtrent de kavallerie, de volgende merkwaardige sprongen opgeteekend, door paarden volbragt. Gedurende het bloedbad te Kaïro in het jaar 1811 sprong *Schahim-Bey* met zijn paard over eenen zes voet hoogen muur en naar beneden in eenen 30 voet diepen afgrond. Het paard bleef dood op de plek, doch deszelfs berijder was onbezeerd. — De grootste sprong, die immer in Frankrijk is gemaakt, was die, welken de aanvoerder van *Napoleons* mammelukkengarde volbragt, die over eene gracht van twintig voet breedte sprong. — Te Athene stonden de 7000 krijgsknechten van lord *Cochrane* in eens reeks vierkante schansen, die door 7 voet breedte en 4 voet diepe grachten waren gedekt, en evenwel joegen 1000 Turksche Delhis, waaruit het aanvallende Turksche corps bestond, in eenen ren over de grachten der verschansing heen, en hieuwen, in weerwil van de bajonnetten der verdedigers, in weinige oogenblikken 3000 soldaten neder. — Bij Kouli-Kaleffscha was het front der Russische armee niet alleen door boomen en struiken, maar ook door eene bergkloof beschut, over welke geene Europesche ruiterij het hadde gewaagd heen te springen. Ondanks het vuur uit 30 kanonnen en 8000 geweren vlogen 3000 ongedisciplineerde Turksche lanciers in vollen galop over den afgrond, bemagtigden het geschut, drongen in twee quarrés het legerkamp binnen, en hieuwen 4000 Russen neder, die, zonder om lijfsgenade te vragen, omkwamen.

Van den 21*sten*. Gisteren avond is binnen deze stad een zware brand uitgebarsten, welke zeer noodlottige gevolgen dreigde te hebben. Dezelve was ontstaan in een met hout gevuld pakhuis, in huur bij den timmerman *Brasselaars*, gelegen midden in een blok huizen tusschen de markt, korte Brugstraat en Kerkstraat, en omgeven van verscheidene met brandbare stoffen gevulde magazijnen en bergplaatsen, van welke sommige weldra mede werden aangestoken. Ondanks de schaarste van het water (want al de pompen in den omtrek waren spoedig leeggepompt), heeft men het geluk gehad, den brand vrij spoedig meester te worden, zoo dat buiten alle verwachting alleen het bovenvermelde hout-magazijn geheel in de asch gelegd en de belendende gebouwen slechts gedeeltelijk verbrand zijn. Behalve aan den boven allen lof verheven ijver van burgerlijke en militaire autoriteiten en van ingezetenen, heeft men dezen gelukkigen afloop vooral hieraan te danken, dat het weder zeer stil was.

LEEUWARDEN, *den* 24 *Augustus*. Door Z. M. is bepaald, dat de te Willemsoord liggende en voor de dienst gereed zijnde corvet *Castor*, den 1 September aanstaande, met eene ekwipage van 160 koppen, zal in dienst gesteld en het bevel daarover opgedragen worden aan den Kapitein Luitenant ter zee op non-activiteit, *F. H. Ampt*.

Bij eene ministeriele aanschrijving aan de heeren Gouverneurs is bepaald, dat de agenten van den algemeenen Rijkskassier aan het regt van patent als bankiers zijn onderworpen, wanneer zij wisselhandel drijven en wissels tegen genot van provisie discompteren.

In ons vorig nommer deelden wij, volgens een onzer dagbladen, een artikel mede, betreffende de verbeterde regeling der openbare uurwerken. Thans wordt opgemerkt, dat het slot van dat artikel, gelijk elk deskundige moet in het oog vallen, onnaaukeurig is. Wel verre, namelijk, dat de zonnewijzers bij deze nieuwe tijdregeling zouden ter zijde gesteld worden, zijn heeren Gedeputeerde Staten der provincien integendeel uitgenoodigd om in de voornaamste steden *nieuwe en naauwkeurige zonnewijzers*, door deskundige personen te doen stellen, ten einde dezelve, met behulp der dagelijksche *tijdsvereevening*, zoo als die in het *Jaarboekje* voor het Koningrijk der Nederlanden wordt opgegeven, te doen strekken tot regeling der klokken naar den middelbaren tijd.

Naar men verneemt, zal binnen weinige dagen het eerste nommer van het nieuwe muzijkale tijdschrift, *Apollo* genaamd, te 's Gravenhage het licht zien. Hetzelve zal maandelijks worden uitgegeven en eene verzameling van de beste bestaande en dagelijks uitkomende muzijkstukken voor de piano-forte bevatten. Men wordt daardoor in staat gesteld, om, tegen geringen prijs, maandelijks verschillende stukken van goede componisten te ontvangen, en aan de talrijke beoefenaren der piano-forte wordt dien ten gevolge de gelegenheid aangeboden, om hunne studien op eene min kostbare wijze geregeld te kunnen voortzetten. De stukken, die door de vervaardigers van dit maandwerk gekozen zullen worden, zullen van de eerste componisten zijn, zoo als *Adam*, *Auber*, *Bertini*, *Beethoven*, *Czerny*, *Chopin*, *Cramer*, *Cherubini*, *Diabelli*, *Herz*, *Hummel*, *Hunten*, *Kalkbrenner*, *Mozart*, *Meyerbeer*, *Mocheles*, *Mendelsohn Bartholdy*, *Heissiger*, *Ries*, *Spontini*, *Schmith*, *Weber*, enz. In een land, als het onze, waar de toonkunst, sints korten tijd, zulke snelle vorderingen gemaakt heeft, waar een groot getal ingezetenen er met regt roem in stellen deze edele kunst te beoefenen of dezelve te onderwijzen; waar eene maatschappij tot derzelver bevordering bestaat, welker werkzaamheden ten verleden jare eene zoo heerlijke uitkomst hebben opgeleverd; in zulk een land, waar de regering van den staat, zoo wel als die der gewesten en gemeenten, zich beijveren om deze schoone kunst voor te staan en te verbreiden, in zulk een land kan het niet anders of een tijdschrift, met dat zelfde oogmerk vervaardigd en uitgegeven, moet algemeenen bijval vinden. De proeve, welke van hetzelve is uitgegeven, en die in een stuk van *Mendelshon Bartholdy* bestaat, voldoet ruimschoots aan de verwachting. De uitvoering doet de uitgevers eere aan.

De Belgische gedeputeerden beraadslagen sedert eenige dagen over de inrigting van het hooger onderwijs. Na aangenomen te hebben het beginsel, dat van wege het Rijk onderwijs zal worden gegeven op de academien van Luik en van Gend, is men gekomen tot het besluit, dat de academische graden zullen worden verleend door gezworene examinateurs, die van regeringswege zullen worden aangesteld, weshalve de kweekelingen van de zoogenaamde vrije katholijke en liberale universiteiten die graden zullen kunnen erlangen, zonder de beide eerstgenoemde te behoeven te bezoeken. Over de magt, welke deze examinatoren zal aanstellen, is lang getwist, en, met 42 tegen 41 stemmen, zijn de gedeputeerden gekomen tot het besluit, dat beide Kamers tot de benoeming zullen medewerken. Met eene veel grootere meerderheid is het beginsel aangenomen, dat het openbaar gezag niet geheel van de benoeming zal worden uitgesloten. Daar de partij der geestelijkheid meester is van de benoeming der groote meerderheid van de senateuren en gedeputeerden, voeden de anti-revolutionairen geenen twijfel, of de gezworene examinateurs zullen geene andere wezen, dan die de bestuurderen der vrije katholijke universiteit aangenaam zijn, en voorspellen zij, dat het kort zal duren, of de genoemde universiteit, welke de stad Leuven nu als eene weldaad zal moeten aannemen, zal de eenige zijn, welke men begeert in stand te houden.

De *Rhijn und-Moselzeitung* schrijft van den Rijnkant onder dagteekening van 10 Augustus: Bij gelegenheid van de handeling over de tolaansluiting hebben sommige redenaars in de Badensche kamer zich over de privilgien uitgelaten, welke de vrijhaven van Keulen bezit, en er op aangedrongen dat Baden daartegen optreden mogt. In Pruissen bestaat geen monopolie-stelsel; alle steden hebben dezelfde regten; alle verheugen zich in dezelfde voorzorg en liefde der regering. De geringe voorregten welke Keulen boven de overige vrijhavens heeft, dagteekenen van voor het bestaan der latere havens. Overigens kan op goede gronden verzekerd worden, dat alle vrijhavenplaatsen aan den Rijn, zooals zulks in den aard der zaak ook ligt, aan eenen en denzelfden regel en behandeling onderworpen zijn; hetgeen tot heden ter oorzake der voortdurende onderhandelingen met Baden en Nassau niet geschieden kon."

Onlangs heeft het voorzittend kanton Bern aan de Wurtembergsche regering eene nota ingediend, waarin de wensch te kennen gegeven werd, dat, bij den aanstaanden afloop van het tusschen Wurtemberg en het Eedgenootschap gesloten handelsverdrag, de regering van dat land, niettegenstaande hare toetreding tot de groote Duitsche tolvereeniging, eene nieuwe, naar de thans bestaande omstandigheden gewijzigde overeenkomst tot bevordering der wederzijdsche handelsbelangen zou willen sluiten. In de afgeloopene maand Julij is daarop, volgens de *Zuricher Zeitung*, een antwoord van den kant van Wurtemberg ingekomen, houdende, dat, in de vooronderstelling dat het Eedgenootschap, na den afloop van het met Wurtemberg gesloten handelsverdrag, welligt geneigd zou zijn om met de Duitsche tolvereeniging eene overeenkomst wegens de handelsbetrekkingen te sluiten, bij de jongste onderhandelingen, in Berlijn door de aan Zwitserland grenzende staten die zaak ter spraak was gebragt, en dat de regeringen van Wurtemberg, Beijeren en Baden niet alleen gemagtigd waren geworden om deswege met het Eedgenootschap in onderhandeling te treden, maar dat men zich ook reeds verstaan had omtrent de voordeelen, welke aan het Eedgenootschap toegestaan zouden kunnen worden.

DOESBURG, den 16 Augustus 1835.

Ds. van Diest, Predikant te Hengelo, voor de beroeping herwaarts bedankt hebbende, heeft de kerkeraad der hervormde gemeente alhier, het vorig zestal aangevuld met Ds. van Gulpen, te 's Gravenpolder, bestaande dus dit zestal uit de volgende Predikanten naar alphabetische orde: DD. Bösken te Werkendam, Gerritsen te Zoelen, van Gulpen te 's Gravenpolder, Hesselink te Wierde, Patijn te Wadenooijen, Zubli te Renswoude. En is hieruit dadelijk beroepen: Ds. F. M. C. Hesselink Predikant te Wierde.

BUITENLANDSCHE SCHEEPVAART TE HARLINGEN.

Van den 16 *tot den* 23 *Augustus* 1835.

Binnengekomen: Den 17 Augustus de schoonerschepen *Hope*, kapt. W. Cousins, *Union*, kapt. A. Gallaway, beide van Londen en *St Thomas*, kapt. N. M. Lindegaard, van Newcastle; het kofschip *Eendragt*, kapt. O. A. Hansen, van Memel. — Den 18 dito het smakschip *Vrouw Jeltina*, kapt. L. P. de Vrede, van Memel; het kofschip *Annegina*, kapt. J. R. Kuiper, van Droback. — Den 19 dito de kofschepen *Egbertus*, kapt. L. E. Tiktak, *Vrouw Antje*, kapt. H. D. de Groot, *de Houthandel*, kapt. K. D. de Groot, alle drie van Christiaansand en *IJpeus*, kapt. H. de Weerd Jr., van Riga; het smakschip *Vrouw Jantina*, kapt. J. D. Blauw, van Oudsoen. — Den 20 dito de kofschepen *Arendina Maria*, kapt. G. H. Boerhave, van Dantzig, *Eendragt*, kapt. G. H. Haverbult, van Oosterisoer en *Hollands Trouw*, kapt. H. L. Kok, van Drammen. — Den 22 dito de kofschepen *Concordia*, kapt. J. A. Keun, van Holmstrand, *Petronella*, kapt. C. B. Freese, van Dantzig en *Arius Johannis*, kapt. H. van Wijk, van Petersburg; de smakschepen *Vrouw Jantina*, kapt. R. T. de Jonge, van Witsteen en *Jacobina*, kapt. R. J. Klunder, van Dantzig; het tjalkschip 2 *Gebroeders*, kapt. B. H. van der Werf, van Oosterisoer. — Den 23 dito het kofschip *Groot Lankum*, kapt. J. O. Stuut, van Christinastad; het brikschip *Charlotta*, kapt. J. Kjilland, van Christiaanzand; het galjasschip *Maria Dorothea*, kapt. O. Galle, van Riga.

Uitgezeild: Den 17 Augustus de kofschepen *Wilhelmina*, kapt. A. B. Visser, naar Noorwegen, *Concordia*, kapt. O. P. Smit en *Vriendschap*, kapt. J. J. Brans, beide naar Zee. — Den 20 dito de kofschepen *Willem Olivier*, kapt. G. J. Korter, 2 *Gebroeders*, kapt. H. J. Zeven, naar Noorwegen; het galjootschip *Johanna*, kapt. J. E. Rehme, naar Elsfleeth. — Den 21 dito het tjalkschip 2 *Gebroeders*, kapt. J. Drewis, naar Weile. — Den 22 dito het kofschip *de Jonge Jan*, kapt. J. E. Bart, naar Noorwegen. — Den 23 dito de schoonerschepen *Union*, kapt. B. H. Disnelj en *the Fame*, kapt. W. Barfield, beide naar Londen.

MENGELWERK.

DE GESCHIEDENIS VAN EEN ZELFMOORDENAAR.

Een jong mensch ongeveer zestien jaren oud, ging op den helderen dag de Londonbrug over en sprong eensklaps in de Theems. De voorbijgangers zagen hem met verbazing, doch eer iemand redden kon, was hij een lijk. Ingevolge de wetten in Engeland wordt over elken zelfmoordenaar een geregtelijk onderzoek der Gezworenen ingesteld. Men tracht hierbij op te sporen en te ontdekken de oorzaak, welke den ongelukkige tot dit besluit heeft gebragt; zij, die hem tot vertwijfeling en zelfmoord hebben vervoerd, worden naar de mate hunner schuld gestraft, en waar geene schuld van anderen is uit te vinden of bestaat, is de uitspraak der Jurij altoos: „ de ongelukkige was zinneloos!" — De vrome Engelschman toch verklaart het voor onmogelijk, ter eere van de aan den christen aangebodene genade in al het naamloos lijden, welke het leven tot een hel en de dood tot een paradijs maken kunnen, dat een mensch met gezonde zinnen in staat zij, zelfs het onverdraaglijkst pak vroeger van zijn schouders te werpen, dan dat het lot, door de orde der dingen bestemd, hem gebiedt, zijnen post te verlaten.

Alzoo werd dan ook eene Jurij over het lijk des verdronkenen jongelings ingesteld. Daar het ongeval bij den dag geschied was in het aanschouwen van een aantal personen mangelde het niet aan geloofwaardige getuigen, welke bevestigden dat de dood uit eigen vrijen wil had plaats gehad. Naam en stand des gestorvenen waren spoedig uitgevorscht en tot nasporing der beweeggronden moesten zijne naaste betrekkingen worden gehoord, de vader en de moeder. Beide waren den Gezworenen wel is waar als arme doch brave lieden bekend, beiden verschenen diep ter nedergeslagen over de ongelukkige daad van hun eenig kind. Hun getuigenis behelsde, dat hij altoos een zeer brave zoon geweest was, die nimmer eenige straf verdiende. Slechts voor acht of negen weken was hij wat meer in zich zelven gekeerd als te voren, en eens had hij des Zondags avonds zich zeer bedroefd, dat hij zijn wekelijksch loon, bestaande in acht schellingen, dat hij anders altoos te huis bragt, verloren had, en op een anderen tijd zeide hij daarvan de helft voor een gebroken glasraam te hebben moeten betalen. Daarover was hij echter niet eens bekrord geworden, wijl men hem nimmer op een leugen betrapt had.

De Jurij, die, bij nader onderzoek, aan de waarheid van het verhaalde der ouders niet behoefde te twijfelen, en dus op dezen geen kwaad vermoeden konde hebben, waren gereed tot de uitspraak, toen een oude visscher binnentrad, met een knaap aan de hand, van gelijken ouderdom als de overledene, en welke van de zaak had hooren spreken. „ Deze knaap," zeide de oude man, „ die mijn neef is, heeft nog verschillende omstandigheden van den verdronkenen Dick Stevens verteld en kan dus hier als getuige dienen. Ik breng hem hier, met uw verlof mijne heeren, en vertel nu Jack, wat gij te vertellen hebt, en antwoord opregt en eerlijk op 't geen u gevraagd zal worden." Na de eedaflegging en eenige korte formaliteiten deed Jack, een eenvoudige

maar brave en opregte jongeling, zijn verhaal, hetwelk hoofdzakelijk hierop neder-kwam.

Jack was een schoolkameraad van Dick en later waren zij vertrouwde vrienden geworden. Daags voor den zelfmoord waren zij elkander op straat ontmoet, en denzelfden weg langs moetende, waren zij een half uur ver te zamen gegaan. „ Ik weet waarschijnlijk niet Jack, wat er nog van mij worden moet," had Dick gezegd, „maar zoo houd ik het niet langer uit; en toch weet ik er niet aan te veranderen." — Op de vraag van Jack wat hem dan zoo wars van het leven en de menschen maakte, had Dick, na eene onverbreekbare geheimhouding gevorderd en de belofte daartoe verkregen te hebben, aan Jack 't volgende verhaald:

Den avond van het laatste Kersfeest had Dick bij zijnen zwager doorgebragt, zich met zijne ouders aan Rossbief en Plum-Pudding degelijk vergast. De Punchkom was niet vergeten en nadat de oude lui reeds vertrokken waren, hadden de kinders met elkander den niet rijken maar met een goed inkomen gezegenden gastheer, op zijne vriendelijke uitnoodiging, nog wat gezelschap gehouden, tot dat Dick met een rabbelroes en een vrolijk gemoed eindelijk alleen huiswaarts stevende. Nu deed het vijandig noodlot Dick twee van die vrouwelijke wezens ontmoeten van welke er honderden en duizenden, dag en nacht, bij ieder uur, de straten van London doorkruisen. Hij wederstond hunne verleiding niet, kwam in hare woning, en toen hij te huis gekomen de halve kroon, van zijnen heer ten geschenke ontvangen, zou opbrengen, was zij uit zijn zak verdwenen. De wensch om het geld terug te krijgen bragt hem nog tweemaal in dat noodlottig huis, en hij misleidde zijne ouders door het voorgeven, dat hij bij zijn zuster geweest was, even als door het later voorgewende, dat hij eens zijn weekgeld verloren en een andermaal, dat hij de helft had verbruikt tot betaling eens gebroken vensterraams. — Uit dit alles wat hij zijn vertrouwden vriend had medegedeeld was op te maken, dat die vrouwlieden den onervaren knaap door geestrijke dranken beneveld en hem dus van zijn loon hadden beroofd. Bij zijn laatste bezoek, dus luidde zijn verhaal, had er een zeer klein kind, in de kamer, alwaar zij zich bevonden, luid gekreten. Op zijne vraag wien dat kind behoorde had een der meisjes geantwoord dat zij de moeder was; daarna vertoornd over het aanhoudend geschrei was zij met het kind uit de kamer geloopen, kort daarop terug gekeerd, het kind wel is waar zwijgende, maar verwurgd in hare armen. Ontzet bij dien aanblik en van afschrik overmeesterd wilde Dick ijlings de kamer en het huis ontvlieden, dan de vrouwlieden hadden hem dit eerst goedsmoeds willen verhinderen, en toen hij zich met geweld van haar wilde ontdoen, had de meid, welke zich moeder van het kind noemde, hem „ bij alle duivels" bezworen, dat als hij haar niet hielp het kind weg te moffelen, zij hem als den moordenaar aanklagen en aan de galg brengen zou. De gruwzame angst die den jongman bij de gedachte aan zijnen vader en moeder, die hij reeds driemalen had voorgelogen, aangreep, had zijne zinnen bemeesterd, en half bewusteloos hielp hij de goddelooze vrouwen het kind onder de trappen begraven.

Van dezen tijd af was alle rust, alle vrede uit zijne ziel verbannen, alle slaap van zijn oogleden geweken, en buiten het verdriet, dat hij de liefde zijner ouders had verbeurd, uit hoofde van zijn bedrog, behalven de wroeging als medepligtig aan eene misdaad, waren steeds de beide vrouwlieden als booze geesten hem op de hielen. „ Welken weg ik ga," had hij aan Jack gezegd, „ ik kan stellig verzekerd zijn dat ik haar ontmoet." — „ Gij behoeft toch niet met haar te spreken" had Jack geantwoord. „ Nooit, nooit," zeide Dick met tranen in de oogen „ wil ik weder een enkele sijllabe tegen haar uiten, doch wat baat dit; zij vervolgen mij immer en altoos. Dikwijls, eer ik het weet, staat een van beiden nevens mij en herhaalt mij dat de minste ontdekking wat in haar huis gebeurd is, zij mij als aan den moord schuldig zullen aanklagen, en wanneer ik niet van nu af aan haar elken Zaturdag avond de helft van mijn wekelijksch loon geef, zij mij aan de galg zullen brengen. Nog gisteren hebben zij mij dit beiden bezworen en morgen is het Zaturdag. Mijn arme Vader! mijn beste Moeder!"

Na deze mededeeling en herhaald verzoek het toevertrouwde als een diep geheim te zullen bewaren, daar elke verspreiding een geregtelijk onderzoek en dit weder onmisbaar zijn dood ten gevolge hebben moest, was Dick troosteloos van zijnen vriend gescheiden, en eer den volgenden dag de zon over den armen, verleiden, bedrogenen, beangstigden knaap was onder gegaan, had hij de smart van een jong en bitter treurig leven in den vloed van de Theems begraven. Of hij met dit besluit des morgens zijns ouders huis verlaten, dan of zijne daad eene ingeving van het oogenblik zij geweest is niet te beslissen; hij was met den gewonen weemoed naar zijn' arbeid gegaan. Hoe smartelijk hij echter onder den zielenangst leed, kon men uit deze omstandigheid ook nog opmaken, daar hij elken morgen zijn ontbijt had laten staan en zijne moeder hem den laatsten morgen nog een sixpence uit bezorgdheid had medegegeven, ten einde des noodig iets te koopen, en welke sixpence in hetzelfde papiertje gewikkeld nog in zijn zak werd gevonden.

De rondborstige, onopgesmukte en trouwhartige verklaring van Jack had op al de aanwezenden een diepen indruk gemaakt. De Gezworenen spraken over den verdronkenen het edict van oogenblikkelijke waanzinnigheid uit, vorderden van den Regter alles aan te wenden om de beide vrouwen te ontdekken en een geregtelijk onderzoek aan te vangen.

Maar ofschoon het noch aan bekendmakingen, noch aan herhaalde pogingen der policie door middel van welbeloonde privaat-personen ontbroken heeft, zoo is tot heden te vergeefs op een gewenschten uitslag gewacht. De zwarigheden aan de nasporingen verbonden zijn in alleu gevalle zeer groot, daar het niet alleen aan elke ophelderіng tot ontdekking der misdaad ontbreekt, maar ook dezelve is gepleegd in dat gedeelte van London, 'twelk men zien moet, om zich te overtuigen, dat het hier den misdadiger even zoo gemakkelijk is, zich aan het bespiedend oog der justitie te onttrekken, als bezwaarlijk voor deze, zelfs met opoffering van hun eigen leven, hunne pligten te vervullen.

W. S.

BOEKDRUKKUNST.

De heer P. O. C. Vorsselman de Heer heeft in de Konst- en Letterbode een brief geplaatst, gedagteekend 3 Augustus 1835, in welken hij aan allen, die er belang in stellen, berigt geeft, hoe men aan gene zijde der Alpen over de Uitvinding der Boekdrukkunst denkt.

Vrij algemeen scheen men in Italie de Uitvinding aan *Gutenberg* c. s. toe te schrijven, toen voor eenige jaren, een Florentijnsch Regtsgeleerde *Tommaso Tonelli*, op eene reis door het Noordelijk Europa, zich eenigen tijd in ons Vaderland ophield. Deze verhaalt dat hoezeer hij, zich naar Haarlem begevende, in zijnen *Guide* vondt aangeteekend, dat de Uitvinder der Boekdrukkunst in die stad geboren was, dit verhaal weinig geloof bij hem vond. Men toonde hem echter Koster's standbeeld en het gedenkteeken, en gaf hem een verslag van het in 1823 gevierde Feest. Nu besloot hij de zaak te onderzoeken en begaf zich bij kundige lieden. Bij zijne terugkomst in Italie heeft hij in het beste Tijdschrift drie verhandelingen doen plaatsen, in welke de zaak met duidelijkheid en naauwkeurigheid wordt ontwikkeld. Hij eindigt zijn verslag, aldus:

„ Wij gelooven dat de roem dezer Uitvinding aan Laurens Koster niet kan wor-„ den betwist, omdat in zijn voordeel dienen de overlevering, de taal, in welke de „ gedrukte werken geschreven zijn, de merken in het papier, het bestaan van vele „ dier oude drukproeven in het gewest en de stad, waarin hij leefde, en eindelijk „ het getuigenis van vele kundige en geloofwaardige mannen, die in staat waren, uit „ den mond hunner tijdgenooten, de omstandigheden en bijzonderheden te vernemen „ der daadzaken, die wij hier boven vermeld hebben."

Deze verhandelingen vonden in Italie grooten bijval en men heeft in een Siciliaansch dagblad het den Markies *Vincenzo Mortillaro* zeer euvel afgenomen, dat hij, in zijn werk: *Studio Bibliografico*, aan *Gutenberg* boven *Koster* de Uitvinding toekende. Deze geleerde te Palermo wonende, heeft daarna aan den heer Vorsselman verklaard, dat hij volkomen van zijne dwaling overtuigd was, en men thans in Sicilie geheel in het gevoelen van *Tonelli* deelde.

Het bovenstaande, zegt de briefschrijver, moge eenige troost geven aan hen, die zich geërgerd hebben, over hetgeen onlangs in de *Bibliotheque Universelle, Septembre* 1834, stoutweg werd verklaard:

„ L'Opinion, qui attribue à Koster l'invention de la *typographie*, a maintenant peu de crédit."

De heer Vorsselman sluit zijnen brief met deze opmerking:

„ Als men begeert, dat de ontdekkingen onzer landgenooten door vreemden erkend worden, dan behoort men in de eerste plaats onpartijdig te zijn in de beoordeeling van hetgeen door andere natiën verrigt is. Dit noopt mij om te verklaren, dat ik uit Italie de overtuiging heb medegebragt, dat men de uitvinding van den Thermometer niet aan onzen landgenoot *Drebbel*, maar aan *Galileo Galilei* te denken heeft. 't Is zeker dat deze groote natuurkundige reeds omstreeks 1602 van dit werktuig zich bediende, terwijl *Drebbel* het zijne later, misschien niet voor 1621, bekend maakte. Ofschoon nu laatstgemelde van *Galilei's* uitvinding geheel onkundig geweest moge zijn, dat wij gaarne gelooven, zoo geldt ook hier, wat in gelijke omstandigheid door *Delambre* gezegd wordt:

„ Les premiers inventeurs ont des droits, qu'on ne sauroit préscrire."

Gelijk bekend is heeft de heer *Ottley* belangrijke resultaten getrokken ten voordeele van de Haarlemsche zaak en zal het gevoelen van *Junius* met nieuwe bewijsgronden staven. Ruim twintig jaren houdt hij zich onledig met het onderzoek deswege.

HAIJDN.

Deze beroemde, onuitputtelijke, verheven Toonkunstenaar, geboren 1733 en gestorven 1809, componeerde van zijn *achttiende* tot zijn *vijf en zeventigste* jaar:

Ouvertures	113.
Stukken voor de Violoncel	163.
Divertissementen voor verschillende instrumenten	20.
Marschen	3.
Trio's voor de Violine	24.
Solo's — —	6.
Concerten voor verschillende instrumenten	15.
Geestelijke Muzijkstukken	30.
Quintetten	83.
Sonaten	60.
Duo's	42.
Duitsche comieke Opera's	2.
Oratoriën	5.
Schotsche Liederen	365.
Menuetten en Walsen	400.
Alzoo groote en kleine Werken te zamen	1331 stuks.

VERZINNING.

De catalogussen van boekverkoopingen van Nöman, te *Bommel*, plagten door de liefhebbers als curiositeiten bewaard te worden, wegens het *abracadabra* van bespottelijke namen van schrijvers en van onverstaanbare titels van boeken, dat dezelve vervulde. Thans is dit aanmerkelijk verbeterd, ofschoon er nog genoeg leelijke flaters van beide soorten overblijven. Doch op den catalogus van de auctie van dato 21 April is eene dwaling, die te fraai is, om ze niet te vermelden. Aldaar is, bladz. 51 no. 1250, het bekende werk van wijlen den beroemden Groningschen regtsgeleerde, Mr. Th. *Haakma Tresling*, verhandeling over (NB) het regt *van beklemming*, Gron. 1819, onder de rubriek van *genees-, heel-, verlos- en scheikundige boeken*, en tusschen een paar boeken over de Verloskunde geplaatst. De catalogusflanser heeft hierbij zeker aan *beklemde breuken* gedacht. R. T.

*** Heden morgen ruim 5 ure overleed in den ouderdom van vijf en zeventig jaren, onze hartelijk geliefde Moeder en Grootmoeder GELSCHE CORNELIS VAN DER WOUDE, Weduwe JACOB DIRKS. Een toenemend verval van krachten maakte een einde aan haar voor ons zoo nuttig en werkzaam leven.

Diep treft ons dit verlies, doch wij hopen te berusten in den wil der Goddelijke Voorzienigheid.

D. DIRKS, Jz.,
uit aller naam.

Franeker, den 7 Augustus 1835.

*** Heden overleed aan een langzaam verval van krachten, onze waarde Vader en Behuwdvader, CLAAS IJSENBEEK, in den ouderdom van ruim 83 jaren.

Harlingen,
den 12 Augustus 1835.

N. IJSENBEEK.
Uit aller naam.

Strekkende deze tevens tot bijzondere kennisgeving aan Familie en Bekenden.

BOORNBERGUM, den 18 Augustus 1835. Heden overleed op het onverwachtst, onze waarde Zuster, ALETHEIA SCHOTANA LEMKE, in den ouderdom van ruim 61 jaren.

H. H. S. à STERR. LEMKE.
J. A. LEMKE.

*** Na eene ongesteldheid van eenige uren, overleed heden tot onze diepe droefheid, zeer onverwacht, ons geliefd jongste Zoontje THIJS, in den nog jeugdigen leeftijd van 20 weken.

G. O. GORTER.
D. GORTER,
Geb. RISSELADA.

Leeuwarden,
den 19 Augustus 1835.

WIRDUM, den 19 Augustus 1835. Mogt ik mij voor weinige dagen verheugen over de gelukkige geboorte van eenen welgeschapen Zoon, thans ben ik in de diepste rouw gedompeld, door het afsterven mijner geliefde Echtgenoot GRIETJE SEVENSTER. Eene hevige zenuwziekte van slechts weinige dagen, maakte een einde aan haar voor mij zoo dierbaar leven, in den ouderdom van 24 jaren, 10 maanden en eenige dagen, waarvan ik slechts gedurende ruim 2 jaren door den band des huwelijks op het allergenoegelijkst met haar mogt vereenigd blijven, terwijl zij mij 2 zoo jeugdige Kinderen nalaat.

TH. BEEKHUIS.

*** Heden overleed, na eene kortstondige ongesteldheid, mijn jongste Zoontje JELLE, slechts 21 weken oud.

IDS VAN ASPEREN,
Mr. Molenaar.

Leeuwarden, den 20 Augustus 1835.

Deze dient zoo tot algemeene, als tot bijzondere kennisgeving.

*** Heden middag circa 12 ure overleed, na eene langzame kwijnende ziekte, onze waarde Man en Vader SJERP G. DIJKSTRA, in leven Koopman en Beurtschipper van Sneek op Enkhuizen, in den ouderdom van ruim 57 jaren, nalatende drie kinderen, waarvan de jongste nog niet in staat is zijn verlies te kunnen beseffen. Zwaar valt ons deze slag, maar alleen ook zij, die het verlies des overledenen heeft getroffen, kunnen dit beseffen; dan op het geloof van het Evangelium dat onze troost is, hopen wij dat de overledene in betere gewesten mag zijn aangeland, waarin wij hem eenmaal wenschen weder te zien.

A. S. v. D. LAAN,
Wed. S. G. DIJKSTRA.
Mede uit naam der Kinders.

Sneek,
den 20 Augustus 1835.

Strekkende ter kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

*** Ons dochtertje LIVIA, werd ons heden door den dood ontrukt, na ruim drie maanden ons tot vreugd te zijn geweest.

J. S. SEVENSTER.
R. E. SEVENSTER,
geboren VAN DER TUUK.

Menaldum,
den 20 Augustus 1835.

*** Heden avond overleed, tot mijne bittere droefheid, aan eene zinkingziekte, mijne hartelijk geliefde Echtgenoot JANTJE WASSENAAR, in den ouderdom van bijna 50 jaren, waarvan ik ruim 7½ jaren met haar in den gelukkigsten echt mogt doorbrengen.

Workum, den 21 Augustus 1835.

G. ROUKEMA.

*** Heden overleed, tot onze en onzer kinderen diepe droefheid, onze beminde jongste dochter BAUKJE, in den jeugdigen leeftijd van 18 jaren en 9 maanden. Treurende over haar gemis, eerbiedigen wij echter Gods wijze beschikkingen, en berusten gelaten in zijnen Vaderlijken wil.

R. D. DIJKSTRA.
J. W. DIJKSTRA,
Geb. SCHOEMAKER.

Huizum,
den 23 Augustus 1835.

De Prijs der BOTER te Leeuwarden, den 21 Augustus 1835, *f* 27 : 50 à *f* 29 : 00, GROVE KAAS *f* 11¼ à 13¼.

Daar de hoeveelheid van de zoogenaamde Schippers-partijen Boter, op de Weekmarkten te Leeuwarden en te Sneek, waarnaar tot hiertoe de Marktprijs voor deze Courant gesteld wierd, te gering is, om tot eene doorgaande juiste maatstaf te dienen, dewijl niet zelden, gemelde Schippers-partijen, door onbekende bijlagen verhoogd worden, zoo zullen nu voortaan, de juist betaald wordende marktprijzen worden medegedeeld, en wel van de twee beste soorten, meer algemeen bekend onder de benamingen van goede kwaliteit en allerbeste.

De In- en Uitlandsche ROGGE en TARWE was dienzelfden dag: Rogge *f* 141 : 00. het Last. — Tarwe *f* 5 : 83 de Mudde.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, DEN 22 AUGUSTUS 1835.

NEDERLANDEN.			Gebl.
Werkel. Schuld ..... 2½ pct.	54 7/16	54½	54½
dito dito .... 5 „	101⅝	101¾	101¾
Uitgestelde Schuld ...			
Kansbiljetten van dito. *f*	24 1/16	24⅛	24⅛
Amort. Sijndicaat ... 4½ pct.	93⅜	93¾	93 11/16
Dito dito .... 3½ „			
Schatkistbiljetten .... 4 „			
Handel Maatsch. ... 4½ „			
Nieuwe dito .... 4½ „	101½	101⅝	
FRANKRIJK.			
Ins. Gb. p. 22 Junij 3 pct			
ENGELAND.			
Ins. Gro[illegible] 13 Mei 3 pct			
SPANJE.			
Perp. R. Emissie Am. 5 pct	34⅛	34¼	34⅜
Dito dito à *f* 1000 . 3 „	22	22 3/16	22 3/16
Fransche Uitgestelde ..	15		
Cortes Bons te Lond. 5 „	30⅞	31⅛	31 5/16
Engelsche Uitgestelde			
PORTUGAL.			
Oblig. te Londen .... 5 „			
Dito dito .... 3 „			
NAPELS.			
Certific. bij *L. & B.* .. 5 „			
Dito bij *Falconn. & C.* 5 „			
Leen. te L. bij Roths 5 „			

RUSLAND.	Gebl.
Obl. *H.* 1798 en 1816 5 pct.	
Obl. *Hope* 1828 en 29 5 „	103¾
Cert. dito 1831 en 33 5 „	99⅝
Obl. te Londen ... 5 „	
Cert. te Hamburg. 5 „	
Inschrijving in Assig. 6 „	
Certificaten van dito 6 „	
POLEN.	
Aand. met Lot. fl. 100. *f*	
PRUISSEN	
Aand. met Lot. R. 50 *f*	104½
Neg. Londen 1830 4 pct.	
OOSTENRIJK.	
Aand. met Lot *f* 100 *f*	
Dito dito *f* 250. 4 pct.	
Metalliek .... 5 pct.	99⅝
Dito te Lond. gen.. 5 „	
Dito .... 2½ „	
W.-Bank bij *Goll & C* 5 „	
Dito .... 4 „	
Cert. Stadsb. bij dito 2½ „	
Ween Bank-Actien 3 „	
Nieuwe Ween. Aand. *f*	
DENEMARKEN.	
Negot. te Londen 3 pct.	
Russ. Fr. Aand. 500 fr. *f*	

Columb. 2de leening van 100 £ 24½, ¾; van 250 £ 23¼, ⅜; Kleine Coup. *f* 5⅝; Onbep. Bl. Gr. Coup. *f* 4⅞; Kleine R. Gr. Coupons *f* 4½. — Cortes van 510 £ 31, ⅛, ¼, ⅜, ¼; Coup. 19.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN HENNAARDERADEEL, maken aan de belanghebbenden bekend, dat de *RIENSTER PAARDENMARKT*, zal gehouden worden op den 28 en 29 Augustus 1835. — Zullende alle Rijfelaars, Bedelaars en Spelers om gewin, van deze Jaarmarkt ten strengsten worden geweerd.

Wommels,
den 15 Augustus 1835.

Grietman en Assessoren voornoemd,
I. F. VAN EIJSINGA, *Vt.*
Ter ordonnantie van dezelven,
W. K. HOEKSTRA, *Secretaris.*

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN BAARDERADEEL roepen bij deze op, de Contribuabelen van de Hijlaarder Vaart, loopende van het dorp Hijlaard tot in de Bolswarder Trekvaart, om te verschijnen in de Dorpskerk van Hijlaard, tegen Dingsdag den eersten September 1835, des voormiddags ten elf ure, ten einde alsdan te delibereren over de Slatting van die Vaart, en daartoe Gecommitteerden te benoemen.

Grietman en Assessoren voornoemd,
W. B. BUMA, *Vt.*
Ter ordonnantie van dezelven,
J. H. J. VAN WAGENINGEN, *Secret.*

HET GRIETENIJBESTUUR VAN WONSERADEEL, zal, op Donderdag den 3 September 1835, des middags ten 12 ure, in het Grietenijhuis te Bolsward, aan den minstaannemende presenteren te besteden:

Het VERGROOTEN van de SCHOOL te *Ferwoude*; waarvan de Teekening en het Bestek ter visie zullen liggen bij den Onderwijzer in dat Dorp, alsmede het laatste ter Secretarie der Grietenij.

Bolsward,
den 22 Augustus 1835.

Het Grietenijbestuur,
Ter ordonnantie van hetzelve,
C. BINKES.

Uit de hand te koop:

Een uitmuntend onderhouden KAJUITSCHIP, oud 7 jaren, volgens meetbrief dertien el en veertig duim lang, twee el en twee en zestig duim wijd en een el en vier en dertig duim hol. Te bevragen bij A. T. STAM, te Sneek.

HET POLDERBESTUUR van *Oost* en *West Jongeradeel*, gedenkt te besteden: 9300 el SLATTEN in de Oude Fæsens, beginnende van Bornwerderhuizen en eindigende bij de Dubbele Zeten in de Pe[illegible].

Het SLAAN van twee STRIJKDAMMEN, een op het Zuid, en een op het Noordeinde van gemelde Oude Fæsens.

Gegadigden worden verzocht om zich op Zaturdag den 29 Augustus eerstkomende, des morgens ten 8 ure, te vervoegen ten huize van Æ. RINGNALDA, Kastelein in Altena te Aalzum.

M. D. MELLEMA.

DE VOOGDEN van den dorpe *Akmarijp* in *Utingeradeel*, met voorkennis van het Grietenijbestuur, voornemens zijnde een REGISTER DER GRAVEN aan te leggen, roepen bij deze op, allen die vermeenen op de Begraafplaats aldaar regt van Eigendom te hebben, om daarvan bij den Dorpsvoogd *JACOBUS IJDES ENGELSMA*, vóór Zaturdag den 29 Augustus 1835, behoorlijke opgave te doen; zullende echter ook nog op dien dag des voormiddags ten tien ure gelegenheid gegeven worden, om ter plaatse zelve, aanwijzing te doen of te ontvangen, en de Graven, die binnen dien bepaalden tijd, niet zijn aangegaven, gerekend worden aan het dorp te zijn vervallen.

DE Notaris GOSLINGS, residerende te Harlingen, zal, op Woensdag den 26 Augustus eerstkomende, des voormiddags ten half tien ure, ten huize van de Weduwe *J. Smidt*, aan de Voorstraat aldaar, publiek tegen contante betaling verkoopen:

Eenige aanzienlijke MEUBELEN en HUISGERADEN, waaronder twee nieuwe mahoniehouten Garderobes, met extra net binnenwerk, twee dito Secretaires, waarvan de eene zeer modern en de andere met koperwerk, eene ronde mahoniehouten Theetafel op een zeskante gebloemde Voet, een mahoniehouten Trumeau, een nieuwe Pulpitum, een Bureau, een massief mahoniehouten Vuurscherm, een Waschtafeltje, een Bedtafeltje, mahoniehouten Theeblad, dito Kelderkistjes, dito Tabakskistjes en Naaikistjes, Pijpeladen, Schrijflessenaartje, Spiegels van verschillende grootte, enz. enz.

Voorts eene partij SCHRIJNWERKERSHOUT, als Mahoniehout, in platen en dito massive Stukken van verschillende lengte en breedte, waaronder breede Tafelbladen, alsmede ruim twintig gezaagde Blokken, been droog, Wagenschot, insgelijks van verschillende lengte en breedte.

En eindelijk eenige SCHRIJNWERKERS GEREEDSCHAPPEN, waaronder zes Schaafbanken, eene menigte Bankschroeven, enz. enz.

Alles afkomstig en behoorende tot den nagelaten Boedel van wijlen *Jacob Smidt*, in leven Schrijnwerker te Harlingen, en aldaar overleden in de maand April 1835.

Al de Goederen zijn ten voornoemden huize te bezigtigen twee dagen voor den dag van verkoop.

MR. J. J. WIERSMA, Notaris te Sneek, gedenkt publiek, bij strijk- en verhooggeld, aan den meestbiedende, te verkoopen:

Eene sedert weinige jaren geheel nieuw gebouwde, welbetimmerde en zeer ter neringstaande HUIZINGE en BAKKERIJ cum annexis, staande en gelegen te Sint Nicolaasga, aan den algemeenen Rijdweg naar Lemmer, zijnde ongenummerd; den 12 November aanstaande, of bij overeenkomst ook vroeger te aanvaarden.

Wie gading maken, komen op Zaturdagen den 29 Augustus 1835, bij de provisionele toewijzing, en den 12 September daaraanvolgende, bij den finalen palmslag, telkens des namiddags ten twee ure, ten huize van den Kastelein *Rommert van der Meulen*, te Sint Nicolaasga, en koopen op Conditien dan voor te lezen, welke inmiddels te vernemen zijn ten Kantore van voornoemden Notaris.

MEN zal op Zaturdag den 29 Augustus 1835, des voormiddags ten 11 ure, ten huize van *D. G. Bijlsma*, in de Doelen te Bolsward, presenteren te besteden:

Het SLATTEN van de zoogenaamde Gasthuishaven, binnen die Stad, over eene lengte van 416 el; waarvan het Bestek bij bovengenoemde ter lezing zal liggen.

MET consent gedenkt de Kastelein P. VAN MEURS, ten zijnen huize buiten het Hoogënd te Sneek, op den 26 dezer, te laten Verkegelen: *Eene fraaije ZILVEREN ZAK-TABAKSDOOS* tot Prijs, en *eene nader te bepalen PREMIE*; waartoe alle Liefhebbers, zoo binnen als buiten de Stad, worden uitgenoodigd. De inschrijving zal plaats hebben op gemelden dag, des middags om twaalf uren.

HARDDRAVERIJ.

MET vereischte permissie van het Grietenijbestuur van Donlawerstal, gedenkt de Kastelein R. DE JONG, te Langweer, op Donderdag den 27 Augustus 1835, te laten Verharddraven, en vrij te vereeren: *Eene fraaije ZILVEREN TABAKSDOOS*, door Paarden die geen Stads Prijs, noch te Langweer een Prijs gewonnen hebben, en tevens tot genoegen der Keurmeesters zijn. De Liefhebbers worden verzocht zich vroegtijdig aan te geven, daar de Draverij precies des namiddags ten twee ure een aanvang zal nemen. — Verder gedenkt JOH. DURKS WIERSMA, Tapper te Langweer, op Vrijdag den 28 Augustus e. k. te laten Verhardzeilen, door Jagten en Booten van 5 ton en daar beneden: *Eene fraaije VLAG met VLAGGESTOK en WIMPEL*; — en door kleine Booten met sprietzeilen: *Eene fraaije ZILVEREN LEPEL.* De Liefhebbers worden verzocht zich vroegtijdig aan te geven, daar de Zeilerij precies des namiddags ten 2 ure een aanvang zal nemen.

Hardzeilpartij te Grouw.

MET toestemming van den Heer Grietman van Idaarderadeel, gedenkt de Kastelein T. G. VISSER, aldaar, op Zaturdag den 29 Augustus e. k., te laten Verhardzeilen, TWEE FRAAIJE PRIJZEN, als:

1. Voor Jagten en Booten van 6 el 8 palm en daar beneden: *Een fraaije ZILVEREN SOEPLEPEL.*
2. Voor Jagten en Booten van 5 el 4 palm en daar beneden: *Een MAHONIEHOUTEN KISTJE met twaalf ZILVEREN SUIKERLEPELTJES, een dito SUIKERSCHEPJE en een dito THEELEPELTJE.*

De inteekening zal plaats hebben des voormiddags ten elf ure.

MET consent van den Heer Grietman van Oostdongeradeel, gedenkt de Kastelein P. TORENMANS, te Morra, op Zaturdag den 29 Augustus 1835, des namiddags ten één ure, te laten Verkaatsen: *Eene fraaije ZILVEREN BAL.* — En op Zondag daaraanvolgende, des namiddags ten drie ure: *Eenige stukken ZILVERWERK.* Alles zal aan de winners vrij vereerd worden.

Kaatspartij te Sexbierum.

MET permissie van het Grietenijbestuur van Barradeel, gedenken de Kastelein A. S. BOOMSMA, in de Zon te Sexbierum, en eenige Liefhebbers, op Maandag den 31 Augustus 1835, te laten Verkaatsen, en aan de winners vrij te vereeren: *Drie ZILVEREN LEPELS.* De Liefhebbers worden bij porturen uitgenoodigd.

MET consent van den Edel Achtb. Heer Grietman van Hennaarderadeel, gedenken de Kastelein IJDE FEIJKES IJNTEMA, op Kleuw onder Hidaard, en eenige Ingezetenen van die Grietenij, op WOENSDAG den 2 SEPTEMBER 1835, in plaats van op Dingsdag den 1 dier maand, te laten Verharddraven, en (een genoegzaam getal Paarden daartoe opkomende,) aan den Eigenaar van het snelstloopend Paard, vrij te vereeren: *Eene fraaije ZILVEREN ZAKTABAKSDOOS.*

Alleen Paarden van drie jaren oud, en die nog geen Prijs of Premie gewonnen hebben, van zessen klaar en tot genoegen der Keurmeesters zijnde, zullen worden toegelaten. Zullende de Harddraverij precies ten 2 ure beginnen.

********* BIJ BROESE & COMP., te *Breda*, is uitgegeven en is bij hunne Correspondenten in Vriesland alom verkrijgbaar gesteld:

DE HALLEYSCHE KOMEET EN HARE WEDERKOMST IN 1835.

of 1) *De geschiedenis der Komeet*; 2) *derzelver oorsprong, gedaante en invloed*; 3) *het bepalen van de elementen der loopbaan eener Komeet, en bijzonder die van Halley uit de waarnemingen*; gevolgd van eene EPHEMERIDE, berekend door den Heer A. BOUVARD, Lid van het Fransche Instituut en van het Bureau der lengten; naar het Fransch van G. DE PONTECOULANT, Lid van de Koninklijke Maatschappij van Londen, en van de Akademie der Wetenschappen te Berlijn. *Met eene Kaart van de loopbaan der Komeet.* Prijs 80 cents.

Omtrent het doel, dat de Schrijver zich met het vervaardigen van dit werkje voorstelde, laat hij zich onder anderen volgenderwijze uit:

„ Deze beknopte beschrijving is bijzonder voor lieden van de wereld geschikt, die aan de studie der natuurkundige wetenschappen slechts weinige oogenblikken kunnen wijden. Door de indrukken, welke deze Komeet bij hare onderscheidene verschijningen verwekt, te herinneren, door aan te toonen, van welk nut zij tegenwoordig voor de sterrekunde kan zijn, door de ophelderingen, welke zij ten aanzien van verscheidene nog twijfelachtige punten des wereld-stelsels zal geven, door eindelijk, zoo veel zulks zonder bijstand der analyse mogelijk was, te leeren kennen, hoe men er toe gekomen is, om den terugkeer eener ster te bepalen, welke gedurende vijf en zeventig jaar buiten bereik van ons oog is, heb ik voor een oogenblik de nieuwsgierigheid pogen op te wekken, ten voordeele van de wetenschappelijke kundigheden, welke thans met te veel onverschilligheid misschien door het Publiek behandeld worden."

********* BIJ J. KREDIET, Boekhandelaar te Heerenveen, wordt heden uitgegeven en is alom te bekomen:

JOHAN WILLEM VIJGEBOOM. Eene overtuigende opwekking aan de Nederlanders, en inzonderheid aan 's Heeren Bondvolk, om in leer en leven, met hart en daden, door den Heere, tot den God onzer Vaderen terug te keeren; opdat het ons wederom welga als van ouds, in Kerk- en Burgerstaat. Prijs *f* 1 : 10.

——————— *De Grootheid van Gods vrije Genade, zoo als die Heerschappij voert in het zaligen van Zondaren.* EFEZ. 2, vs. 8. Prijs *f* 0 : 30.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ.